

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 5,
na dvorišču. I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun
nedelj in praznikov ob
4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

Narodni dnevnik

Štev. 5.

Celje, v petek, dne 8. januarja 1909.

Leto I.

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 5.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.20
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h

Še enkrat Avstrija in Srbija.

Trst, 6. prosinca 1909.

Izrekli ste se pretekli torek o razmerju Avstrije do Srbije. Vaš celjski člankar se je sicer pritožil zoper odurno postopanje avstrijskega nemškega časopisja nasproti Srbiji, v ostalem je pa Vaš uvodnik na stališču, da se na položaju Bosne in Hercegovine ne da nič izpremeniti, kajti Avstrija z dobra ne da, Srbija je pa preslaba, da bi si sama vzela, kar ima že Avstrija. Pravite, da Slovenci tu tudi žalibog ne morejo drugega nego stvari vzeti kakor so in Srbiji svetovati, da se ne podaja v nevarnost vojske.

Meni se zdi, da Vaš celjski člankar o napominanem predmetu ni povedal vsega, kar treba povedati. Zdi se mi, da ni govoril dovolj odločno iz slovanskega niti iz avstrijskega stališča kot avstrijski Slovenec.

Gospoda! tudi Vi ste Srbom kri-
vični, ako pravite, naj dajo mir in naj
pustijo Bosno in Hercegovino, ker je
vojska nevarna stvar. Vi ne pomislite,
da so Srbi samostojna država, ki kot
taka mora gledati, da se bode mogla
razvijati, da bode mogla živeti. Z nami
Slovenci je kaj drugega. Mi ne sanjamo
o samostojnem slovenskem kraljestvu.
Naše stališče je, če se ne motim, Habs-
buržanom zvesti biti in se ndati v
božjo voljo. Naše geslo je, kakor se mi
zdi, s postavnimi sredstvi, resolucijami,
interpelacijami itd. korajžno tirjati
pravico, ki baje itak mora enkrat priti,
ker pravična stvar zmiraj zmaga. Od
Srbov, gospoda moja, če se na njih
stališče kot samostojne od Avstrije ne-
odvisne države postavimo, ne morete
tirjati slovenske ponižnosti. Pa Vaš
torkov člankar mi poreče, da je tudi
on dober Slovan, pa kaj se hoče, pre-
moči Avstrije se mora pač Srbija udati.
Prosim, velika Italija je tudi že deset-
letja v rokah Pijemontorov, rimski pa-
peži pa še do danes niso priznali de-

janskega stana, da je papežovo deželo,
ktero je Pijemont „ugrabil“, smatrati
za izgubljeno. Še danes se rimski papež
more smatrati od verne množice celega
sveta kot jetnik Vatikana, ki mora biti
in ki bode enkrat rešen. Ima sicer svoj
vsakdanji krh zagotovljen, pa rad bi
imel vendar tudi svojo — deželo. Še
celo mi Slovenci, ki držimo kaj na to,
da smo najzvestejši svoji vladarski hiši,
smo včasih tako hudomušni, da sanjamo
o zedinjeni Sloveniji v okvirju Avstrije
seveda, četudi pravijo trezni politiki,
da bode težko kaj, ker smo v histo-
ričnih mejah 7 kronovin. In od svo-
bodnega naroda Srbije hočemo mi kot
Slovani zahtevati, naj molče pusti
srbsko prebivalstvo Bosno in Hercego-
vino Avstriji, ktera si je ti deželi kar
sama vzela — po božji milosti! Kot
Slovani, gospoda, moramo pač
Srbiji mirno prepustiti, da se
odloči, ali je vredno kri preli-
vati, če se jo hoče pripraviti ob
njeno bodočnost kot
življenja zmožno državno
tvorbo. To se po mojem mnenju
mora dodati k Vašemu torkovemu
članku iz slovanskega stališča.

Rekel sem pa, da tudi kot Av-
strijec imam nekaj k Vašemu članku
pridjati. Francoski kralj je nekaj
dejal: „l'état c' est moi“, „država sem
jaz“. Naš zunanji minister Aehrenthal
s svojim židovskim imenom in nemškim
navdušenjem naj se ne dela tako vi-
sokega, da bi on odločeval v Avstriji
o miru in vojski. Da me ne bode kdo
obsodil za avstrijskega nerodoljuba, se
skličem na „Nene freie Presse“, ki je
brez dvoma dovolj patriotska židinja.
Za novo leto nas je obdarila s člankom
o računu nemškega državnika, ki je
izračunal, da bi Nemčijo stala danes
vojska, če bi tudi zmagala, 6 milijard!
„Prešin“ člankar meni, da bi se za
Avstrijo, če bi se s Turčijo skavsala,
nastalo menda polovico stroškov, to je
3 milijarde! Zato nam je „Presse“ ob
novem letu voščila, naj Avstrija Tur-

čiji rajši del tega žrtvuje v gotovem
denarju, kar bi stala vojska, to pa tem
bolj, da nežnim avstrijskim dečkom ne
bo treba rudeče krvi prelivati in da
bode manj vdov in sirot.

Tako torej! Da se nam ne bo
treba s Turki lasati, naj plačamo sto-
milijone z dobra! Srbom, ki so prišli s
prilastitvo Bosne v nevarnost za svoj
državni obstoj, pa nič, niti ne kosa
zemlje, da bi imeli pristop do morja.
Ker Milovanović ni navdušen nad do-
sedajno osrečujočo avstrijsko upravo v
Bosni, hoče Aehrenthal se Srbijo iz-
živati! Zunanji politiki in Nemci, pom-
nite: Ali smo boljše Avstrijci
nego Vi, ker Vas opominjamo
— k pameti. Če pa na vsak način
Srbijo na korajžo kličete, storite to
proti volji Slovencev, na svojo odgo-
vornost, na Vaše stroške!

Položaj na Hrvatskem.

(Pismo „Narodnemu Dnevniku“.)

Zagreb, 4. nov.

Staro leto je zvršila Hrvatska v
popolni negotovosti. Poldrugo leto
traja pri nas ustavna kriza, a še ji ne
vidimo konca. Zopet se pri nas pojav-
ljajo glasovi: ali se naj obrnemo proti
Dunaju ali Pešti? To vprašanje
je naša usoda in nikakor ne moremo
ven iz tega začaranega kroga, in da
najdemo stalni pravec naši politiki.

L. 1848. je Jelačić udaril na Ma-
djare in rešil cesarja in Dunaj. Za
zahvalo smo dobili od l. 1850.—1861.
na Hrvatskem nemško vladno, sabora
ni bilo, naše šole, novine in knjige so
zatirali, urade germanizirali. L. 1867.
se je Avstrija pogodila z Ogrsko, a
nas je Avstrija prepustila na milost in
nemilost Madjarom. Barona Levina
Raucha, očeta današnjega Raucha, ka-
terege je Jelačić kot izdajico naroda,
ker je bil magjaron, iztiril iz dežele,
so imenovali za bana. On je izvedel
nasilne volitve, da dobi magjaronsko
večino, ki je l. 1868. sklenila nagodbo

z Magjari, kakoršno so ti hoteli. Leta
1870.—73. smo se borili za to, da na-
godbo popravimo, a pomoči od Dunaja
nismo pričakali. Leta 1882. „so dali
Magjari na skupne urade na Hrvat-
skem magjarske table in grbe. Narod
se je spuntal in armada je s silo za-
dušila naš pravični odpor. Nato so nam
poslali za kazen pacifikatorja grofa
Khuenen za bana, ki je tu skozi 20 let
pašoval na korist Magjarov. Ko je
Khuen šel, smo šele doznali, da je bil
pravzaprav zaupnik in prijatelj Av-
strije.

Po vseh teh žalostnih izkušnjah
se je l. 1905. sklenila glasovita reška
rezolucija, s katero so hrvatski
opozicijonci podali roko (za takrat!)
magjarskim opozicijoncem, pod po-
gojem, da se na Hrvatskem ne vlada
s silo, in da se uvedejo ustavne re-
forme. To je novi kurz naše narodne
politike, ki je obenem označen s slogo
Hrvatov in Srbov.

In ta pravec je takoj obrodil do-
ber sad. Pri nepričakovanih volitvah
l. 1906. je bila zrušena ogromna ma-
gjaronška večina, hrvatsko-srbska koa-
licija pa pride v sabor kot relativna
večina 36 zastopnikov (88). Po težki
borbi, po trimesečnem odporu, pridejo
zaupniki koalicije na vladno, ban Peja-
čević pa sklene z njo pakt, da brez
njenege privoljenja ničesar ne ukrene.

Sledi trinajstmesečna svobodoumna
vlada, ki je naravnost preporedila
narod in ga osvežila, mu podala za-
upanje v njegovo lastno moč. Edini
njen pogrešek je bil, da ni znala dobro
računati na — dolgo življenje.

A na jugu monarhije se je pri-
pravljala avstrijska diplomacija na
smel korak — aneksijo Bosne. Za ta
odločilni moment ne sme biti na Hr-
vatskem na vladi koalicija strank, ki
je porojena v odporu proti Dunaju in
zida svojo politiko na vzajemno delo
Hrvatov in Srbov. To je antidinastič-
nost in nevarno „jugoslovanstvo“, ki
bi lahko izzvalo hud odpor proti anek-

LISTEK.

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

Četki opisal Svatopluk Čech. — Poslovenil
Stanko Svetina. Dalje.

Te in podobne misli so postale
kal, iz katere je polagoma vzklikla v
gospodu Broučku nekaka ljubezen do
preteklih časov. Primerjaje sedanost
s preteklostjo, kolikor jo je poznal iz
lastnih spominov, iz pripovedovanja
starih penzionistov in iz nekoliko vi-
težkih romanov, katere je bil čital za
mladih let — se je začel pridruževati
mnenju, da je bilo v starih časih v
mnogem lepše nego sedaj. On sicer ni
bil za to, da bi se ponovila železna
devica in španska inkvizicija, ampak
ko bi vsakega tatu obesili kratkomalo,
kot tedaj, na najbližje vislice, bi pri-
hranila s tem država ogromne svote
pri vzdrževanju potepuhov, katerim se
sedaj zidajo palače za denar poštenih

ljudij. In s kako pravico primorajo sedaj
človeka, ki nima otrok, da plačuje
krvave naklade na grešni šolski luxus
za tuje otroke. Prej je stalo malo, da
se je mladina izučila, ali vendar je po-
zdravljala človeka bolj spoštljivo kot
sedaj. Tovarne niso pobirale od roko-
delcev dobička in poleg tega ti je vzdr-
žala suknja pol stoletja. In kaj želez-
nice? Koliko voznikov in krčem je
imelo na cestah krasno življenje, poto-
vanje s pošto je bilo sicer počasneje,
ampak si od njega nekaj imel in se ti
ni bilo bati večje nesreče, kot da se ti
polomi noz. In če so napadali v dav-
nih časih popotnike razbojni vitezi s
svojimi opredi, so imeli vsaj svoje
brloge le na visokih skalah in so pre-
žali ponoči v pustih gozdovih; sedaj pa
imajo najlepše palače v sredi mesta in
odirajo nas vse kar pri belem dnevu.
Ni čudno, da je zabredel gospod Brou-
ček včasih v romantično, razpoloženje,
ki mu je bilo prej — izvzemši svet
jemu ono mlado dobo vitežkih romanov
— popolnoma tuje. Prav pogosto pa
se mu je vzbudilo to razpoloženje, ka-

dar je dospel gori na Hradčane in se
je bližal „vikarki“.

Pisatelj te knjige prizna, da tudi
njega prevzamejo romantične čarob-
nosti, kadarkoli obiše to zanimivo go-
stilno. Naj se ji že bližam od zadaj
po starih grajskih sstopnicah skozi
vrata pri temnem Črnem stolpu, mimo
slavne palače grajskega kneza in sivih
stolpov znamenite cerkve svetega Ju-
rija, ali spredaj po novih grajskih stop-
nicah, mimo starih plemenitaških palač
in skozi novejši grajski portal Sca-
mozzega: kadarkoli vstopim na tretji
grajski dvor pred krasni kolos cerkve,
ki strmi kot kamenit gozd okrašenih
stebrov in oblokov proti nebu, vselej
vstajajo iz vsek kotov sence tisočletne
minulosti in polnijo mojo fantazijo z
množino plesočih žalostnih in svetlo-
pestrih prizorov. Iz mraka davnih ča-
sov stopi predme truma prvih krščan-
skih cerkev; vidim tajinstveni grič
Žiži, kjer se je vil baje nekoč svet
plamen sredi okoli stoječih žrtvenikov
bogov; vidim tudi kameniti stol, na
na katerem so se obuvali davni Přemi-

slovci v ličnate opanke svojega pra-
otca. Toda naenkrat zginejo ti obrazi
in namesto njih se dviga pred menoj
cerkev svetega Vida, sicer le njegov
nedokončani kor, vendar se že krasno
svetlikajoč v lesku svoje nove veliča-
stnosti, in vanj stopa Karol v zlatem
vladarskem ornatu, obdan od krasnega
spremstva knezov in vitezov, pojavi se
resna postava betlehemskega pridi-
garja*), ki smelo pribija na cerkvena
vrata svoj poziv k disputaciji o proda-
janju odpustkov; tu nosi ponosno krasna
kodrasta glava Jurija**) blestečo krono;
tam koraka Vladislav poljski v polnem
majestatu, in dvor se polni s tuje-
zemskimi postavami v španskih plaščih
ali v temnih haljah astrologov; in tam
gredo svojo žalostno pot k Belemu
stolpu belogorski mučenci, obdani od
trum plačanih vojakov — in naprej se
vrsti pisana vrsta prizorov, veselih in
žalostnih, krasnih in groznih...

*) Ivan Hus.

**) Jurij Podjebradski.
Dalje prih.

siji. Zato treba — kakoržekoli — zrušiti to vladu. In našla se je prilika pri železniški pragmatiki, ko se je hotelo zakoniti magjarski jezik na železnicah po Hrvaški. Poslali so najprej komisarja Rakodczaya, ki je razpustil hrvatski sabor 1. 1907. 12. dec. Nato je prišla „železna roka“ baron Rauch 12. jan., da izvrši volitve. Te so se zvršile zanj in za njegovo vladu strašno. Niti eden njegov kandidat ni bil izvoljen, koalicija pa je prišla v sabor z dvetretjinsko večino.

Ali ta sijajna in nedvoumna manifestacija narodne volje in to še pri tako zastarelem volilnem redu (48.000 volilcev in javno glasovanje) se ni niti najmanj respektirala.

Rauch je ostal ban, sabor je v celem letu zasedal samo v dveh sejah in je bil odgojen. In še več — Rauchu so se dala najboljše pooblastila, da pašuje in tiranizira v polni meri. In v „interesu monarhije“ se je izmislila „velikosrbska propaganda“, da se tako Hrvate odtrga od Srbov in da se zastraši Srbe, in sicer baš one, ki se pošteno bojujejo skupno s Hrvati; v ječe se je vrglo 45 uglednih meščanov, obtoženih zaradi „veleizdajstva“. Že nad pet mesecev sede v preiskovalnem zaporu in ne morejo dočakati dneva sodbe. Še danes ne vedo, s čim so zakrivali „veleizdajstvo“.

In to se vse vrši po modrem načrtu avstrijske diplomacije, da more pred drugimi velesilami pokazati, kako je tukaj +++ Belgrad rovaril, in da je temu treba odločno storiti konec...

Tako mi plačamo aneksijo Bosne. In potem se naj še veselimo, naj navdušeno brusimo sablje in polnimo puške proti Srbijancem in Črnogorcem?!

Modrost Aehrenthalova, ki ne zida moči monarhije na zadovoljstvo njenih narodov, nas vodi do tega, da se baš od neuspehov njegove zunanje politike nadejamo tudi zase boljših dni.

A bilo kakorkoli, dozdej smo vstrajali v tej težki borbi. Rauch z vsem svojim nasiljem ni mogel skovati okoli sebe nikake stranke, a tudi sabora si ne upa razpustiti. Vedno pričakuje razpad koalicije, a ona je ostala trdna. Pa četudi razpade, niti eden njen del bi ne podpiral Raucha.

Naša deviza je: vztrajajmo!

— ič.

Politična kronika.

Trgovinska pogodba z Rumunsko bo menda v najkrajšem času predmet pogajanj med Avstrijo in Rumunsko. Zato pozivlje glavni referent agrarne centrale vitez Hohenblum vse kmetijske korporacije, naj uplivajo z vso silo na vladu in na poslance, da se naša živinoreja in naše kmetijstvo sploh ne bosta s sklenitvijo kake nove trgovinske pogodbe še bolj oškodovali kot sta se že doslej s srbsko pogodbo.

Mladočeška stranka — v razsulu! V mladočeški stranki se pojavlja vedno večja desorganizacija, vedno večja nezadovoljnost z oportunistično politiko dr. Kramarja. Odcepilo se je od stranke že več krajevnih organizacij in odpadlo je mnogo vplivnih posameznikov. Med nekdanjim glasilom stranke „Narodnimi Listi“, katerih urednik je dež. poslanec Anyž, in med glasilom dr. Kramarja „Den“ je prišlo do hudih spopadov. Razni pokrajinski listi, ki zastopajo mladočeška načela, se obračajo odločno proti dr. Kramarju. Zdi se nam, da mladočeška stranka, ki je pri bivših državno — in deželnozborskih volitvah silno mnogo izgubila, te krize ne bo prebolela in da izgine s površja. Nam Slovencem more biti vseeno, kako se ta naravni politični proces dovrši;

imeli nismo, posebno v zadnjih letih od mladočeške politike v državnem zboru nobene koristi, ampak mnogo-krat škodo. Dr. Kramar, vodja „svobodomiselne“ te stranke, se je pa tudi vezal v državnem zboru prav rad s slovenskimi klerikalci nasproti naprednjakom. To velja o mladočeški stranki na Češkem, ker njena organizacija na Moravskem pod imenom „moravska češka ljudska stranka“, ki jo vodi dr. Stransky, že dolgo stoji v opoziciji proti Kramarjevi politiki in se jača od dne do dne. Včeraj je imela v Brnu shod, na katerem se je zvršila revizija strankinega programa. Tudi se združila ta stranka z napredno češko stranko na Moravskem.

Napetost med Avstro-Ogrsko in Srbijo zaradi Milovanovičevega govora v srbski skupščini glede Bosne in Hercegovine se je v toliko poglobila, da so na Dunaju spoznali, kako krivo so razumeli Milovanovičeve besede. Dokazano je na podlagi avtentičnega teksta, da Milovanovič ni rabil onih za Avstrijo žaljivih besed, kakor se jih je čitalo v prvih nemških brzojavkah. Avstrijski poslanik grof Forgach je zahteval od srbske vlade zadoščenja. Ministerski svet je sklenil, da nima povoda dajati kakšnokoli zadoščenja.

Važna posvetovanja na Dunaju. Avstrijski ministerski predsednik Bierneth je zadnje dni mnogo konferiral z ogrskim min. pred. Wekerlom. Posvetovanja so veljala v prvi vrsti predlogi glede zvišanja davka na žganje, katero predlogo bi obe vladi čim najprej radi spravili pod streho, da bi se moglo zvišanje uvesti že s 1. septembrom. Seveda je to še odvisno od avstrijske poslanske zbornice, v kateri pa so se močne parlamentarne skupine izrekle odločno proti takemu zvišanju. Avstrijska vlada je obljubila, da bo zastavila v poslanski zbornici ves svoj upliv v to, da se predloga čim prej parlamentarno obravnava. Upamo, da bodo agrarni poslanci tozadevno storili svojo dolžnost v korist ljudstvu, katero edino bo trpelo pod zvišanjem davka, ker je jasno, da bodo producenti nove davke skušali odvaliti na konzumente v obliki povišanja cen za žganje.

Češki deželni odbor — za saniranje deželnih financ. V deželnem odboru češkem je predložil dr. Eppinger vlogo na vladu, v kateri se zahteva, da vlada prevzame polovico stroškov za ljudsko šolstvo. Sklenilo se je, vlogo vposlati tudi češkemu in nemškemu ministru-rojaku, da jo podpirata, ter pozvati vse deželne odbore v Avstriji, da se akciji pridružijo.

Srbija in Mladoturki. Med srbsko vladu v Belgradu in med mladoturškim komitejem je obstajalo očitno prijateljsko razmerje in sporazumnost glede politike balkanskih držav. V zadnjem Milovanovičevem govoru pa sluti mladoturški komite nekake aspiracije Srbije na Bosno in Hercegovino in v tem nekaj prevrat v srbski zunanji politiki. Zato je prišla deputacija komiteja v Belgrad, da se na mestu informira o srbskih namenih.

Drobne politične vesti.

Ministerski predsedniki v avdienci. Včeraj je cesar sprejel Biernetha v istih zadevah kakor v sredo Wekerla. Gre se za rešitev bančnega vprašanja. — Proti kartelni banki se je izjavila z načelnega stališča nemška krščansko-socialna stranka. — Perzijski šah je izdal, kakor javljajo včeraj iz Teherana, manifest, v katerem izjavlja, da hoče na vsak način odpraviti ustavo. — Na Turškem se bojkot avstrijskega blaga vedno bolj širi. Pogajanja med Tur-

čijo in Avstrijo so se pričela znova takoj po bajramskih praznikih, ki so končali 6. t. m. — Na črnogorski meji je prišlo do male praske, ker je avstrijska patrolja prestopila črnogorsko mejo in so jo napadle obmejne straže. 4 avstrijski vojaki so ranjeni. — Več tisoč srbskih prostovoljcev v Ameriki je pripravljenih, da v slučaju vojne takoj odrinejo v domovino. — Hrvatski ban Rauch je včeraj prišel v Budimpešto in je konferiral z Wekerlom in hrvatskim ministrom Josipovitchem. Na Hrvatskem v bližnji bodočnosti ni pričakovati kakih sprememb. Tudi o sklicanju ali razpustu sabora za zdaj ni govora. — Trgovinska pogodba z Rumunsko. Predposvetovanja zaradi pogajanj glede trgovinske pogodbe z Rumunsko so končana in je v glavnih točkah doseženo sporazumljenje. — Izvoljskij, ruski minister za zunanje zadeve, pride, kakor se čuje, zadnji čas, za poslanika v Berlin. — Bivši predsednik države Venezuela v Ameriki, Castro, ki prebiva sedaj v Berlinu, je sporočil venezolanski vladi, da se odpove vsem zahtevam in pravicam.

Dnevne vesti.

Včerajšnji zaplembi. Državno pravdnništvo nam je včeraj zaplenilo članek, ki se je ukvarjal z današnjo otvoritvijo dež. zbora kranjskega in o njegovih bodočih nalogah. Zaplenilo se nam je tudi jedno notico iz Gaberja, ki je baje dišala po bojkotu. — V „Narodnem listu“ so pa bile zaplenjene notice, ki so že mirno izšle v „Narodnem Dnevniku“. Kakor se vidi, so nas gotovi gospodje vzeli na muho; nič ne de, v svesti smo si, da vršimo svojo nalogo in da nas bo v boju za našimi cilji podpiralo občinstvo.

Čemu bo služila sirotišnica nemškega društva za varstvo in oskrbo otrok v Celju? To nam je tako odkritosrečno povedal nek celjski dopisnik, ki v „marburgerci“ tako bridke solze pretaka o uspehih Slovencev v Celju; sirotišnica v družbi z domom za „nemške“ vajence naj skrbi za naraščaj Nemcev v Celju! Z germanizacijo slov. obrtniških vajencev in pomočjo c. kr. vlade in sodnih uradnikov naj se vzdržuje degenerirano celjsko nemštvo. Upamo, da niti tako ne bo šlo!

Društvo za varstvo in preskrbovanje otrok v celjski okolici je že pokazalo svoje „nestranskarsko“ lice. Mariborska „Straža“ je priobčila poročilo o njegovi ustanovitvi, v katerem je zamolčala vse napredne odbornike in ga vobče tako zasukala, da mora vsakdo misliti, da je društvo docela klerikalno. Lep začetek delovanja!

Dijaško semenišče v Celju. Iz duhovniških krogov smo izvedeli, da se je večina gg. župnikov na deželi izreкла proti nameri postaviti v Celju dij. semenišče; oni želijo, naj se v Mariboru sedanje dij. semenišče razširi in ustanovi tam zasebna gimnazija.

Nesreča. Pri celjskem tapetarju Cvetanoviču je včeraj dekla pomivala porcelanaste skodelice. Pri tem se ji je zdrobila skodelica, jeden košček se ji je vdrl v desno roko in ji prerezal krvno žilo.

Tudi tu nastavimo vód! Ako se ozremo malo pazno po ožji naši domovini, vidimo, da je tu mnogo hiš i. dr. zavarovanih pri „Donavi“, pri „Assicurazione generale“, pri „Fönixu“ itd. — Na tisoče in tisoče slovenskih kronc gre na ta način slednje leto v nemški in laški mošnjicek. Čemu to? Mar nimamo solidnih, dobro fundiranih slovanskih zavarovalnih družb, kot so n. pr. „Slavija“, „Splošna češka“ itd.? Te družbe propagirajo naša kulturna

stremjenja, dočim nemške in laške zavarovalnice pač dobro poznajo naš denar, v pospešitev duševnega našega napredka pa niti vinarja ne žrtvujejo. — Vsak razumnik tedaj ve, kaj mu je potemtakem storiti. Osamosvojimo se na vse strani! Ne gojimo gadje zalege v lastnem domu! Bodimo dosledni vsepovsod ter uvažujmo dejstvo, da nam je sorodnik vendar bližji, nego pa — tujec.

Zakaj so „liberalci“ dobri? Da bi naročali mariborsko „Stražo“, ki je popolnoma „iste vere“ kakor znani „Slov. Gosp.“. Tako si mislijo gg. klerikalci v Mariboru. Pa se bodo zmotili! Naj se ne da nikdo zmotiti, da bi naročil iz prevelikega rodoljubja „Stražo“, „Slov. Gosp.“ ali „Slovenca“. Klerikalci ne podpirajo nobenega narodnega časopisa, temveč jih še skušajo oškodovati kjer le morejo. Naj se torej nikdo ne da zmotiti volkovom, ki seveda sedaj prihajajo v svojih kožuhih, ker rabijo „liberalen“ denar.

Otročarje. „Straža“ se je že pričela zaradi različnih na kler. način prikrojenih malenkosti zaletavati v „Narodni Dnevnik“. Menda je to isto trudapolno in odločno narodno delo, katero je obljubljala s polnimi usti v 1. številu. — Glede naših brzojavk pa odgovarjamo „Straži“: mi se ponudimo, da darujemo Ciril-Methodovi družbi 1000 K, ako nam „Straža“ dokaže, da še nismo imeli nobenega izvirnega telegrama, oziroma telegrafičnega poročila. Ako ste gospodje kavalirji in možje, pa stavite!

Iz Maribora. Nek celjski starec, ki je opazoval že 30 let narodno gibanje v Celju, objavlja v mariborskem listu svoje plašne misli o nemškem propadanju in končnem neizogibnem propadu v Celju. Isti proces se vrši tudi v Mariboru in krog Maribora. Ne menim Vam tukaj slikati slovenskega naraščaja v mestu podrobno, ampak objaviti samo gostilniški razgovor mariborskega nemškega notarja, ki ima veliko besedo pri „Südmarki“. Ta gospod sicer ni pesimist, a vendar ga je bolelo, ko je našteval po vrsti večja nemška posestva v okoliških občinah, ki prehajajo v slovenske kmetске roke. Imenoval je 3 večja posestva v Krčevini, 2 v Leitersbergu, Merlhof v Kamnici, Auherg v Rošpohn; posebno naglo pa propada letos (1908) nemška posest na desnem bregu Drave, češ, saj na Pohorju nimamo ničesar več razun Radvanja in Peker pri Mariboru.

Kje so vzroki nemškega propadanja? Nemci si razlagajo tako: „Nemški posestnik in delavec ne živi vedno na posestvu, ampak ima oskrbnike, viničarje in plačane delavce. Danes pa se je gospodarsko stanje za take polgospoke posestnike zelo poslabšalo. Delavci so dražji in ne obdelujejo posestva tako skrbno in pridno kakor dela slovenski kmet na svoji zemlji. Gosposki posestnik (nemški) ima leto za letom škodo in zato se opazuje, da prodajajo v zadnjih dveh treh letih mnogo bolj posestva in vinograde nego poprej. Kdo jih pa naj kupuje? Saj bi jih radi puščali v nemških rokah, a kje dobiti takih nemških posestnikov? Denarni zavodi (nemški) imajo zaprte kase in ne pomagajo zadosti. Večinoma kupujejo posestva slovenski kmetje vkljub naporom „Südmarke“. Nemci nimamo zadosti ljudi za kolonizacijo pred Mariborom. Slovenski kmet je skromen, priden in izhaja precej dobro tudi tam, kjer ne more izhajati nemški polgospoksi posestnik“.

Te misli sem zajel in jih objavljam, ker se mi zde premišljene in uvaževanja vredne.

Deželno žensko učiteljske v Mariboru. Deželni šolski svet je definitivno

namestil glavnega učitelja g. Alfonza Valesa na tem zavodu.

Občinske doklade v mariborskem okraju. Za leto 1909 so se dovolile občinam sledeče občinske doklade: Brestenica 60%, Dobrenje 60, Bistrica pri Rušah 55, Grušova 50, Jelovec 60, Ješenca 50, Kumen 60, Orehova ves 60, Plač 45, Slivnica 60, Skoke 60, Slatinski dol 56, Sv. Jakob 52, Rače 50, Dragučova 50, Vosek 50, Cršak 50, Vrhov dol 58, Špičnik 60, Pobrežje 60, Polička ves 45.

Višjih doklad pa je treba občinam: Ciglenca 72, Gornji Duplek 85, Spodnji Duplek 85, Fram 70, Gornje Hoče 135, Sv. Križ 90, Leitersberg 80, Loka 100, Morje 100, Pohorje 75, Sv. Peter 95, Ranče 92, Rošpoh 88, Rovte (Rdeči vrh) 88, Ruše 71, Selnica ob Muri 86, Smolnik 75.

Iz Krčevine pri Mariboru. Gostilničarju Alojziju Jeriču v Krčevini je umrla dne 1. prosinca edina hčerka Fanika v 13. letu. Pripeljali so jo v Gradec zaradi operacije, tam pa je podlegla po dolgih mukah svoji bolezni.

Krčevina pri Mariboru. Šolsko vprašanje v Krčevini in Leitersbergu se je rešilo za Slovence ugodno, kakor se je poročalo že pred mesecem po naših listih. Dosedanja utrakvistična šola, iz katere so hoteli izriniti slovenski pouk popolnoma, se razdeli v prihodnjem šolskem letu v slovensko štirirazrednico in nemško dvorazrednico. Poparjeni Nemci aicer trde, da jim je zagotovljena tri-razrednica, toda računili so pri tem na slovenske otroke, katere menijo privabiti ali prisiliti v nemške razrede. Svojih otrok imajo Nemci komaj za enorazredno šolo.

Iz Rožpoha (Razpoka) pri Mariboru. Jeseni 1908 se je izselil iz Razpoke g. Heinrich Mallner, bivši posestnik Auberga pri Mariboru. To krasno posestvo je kupil od njega kmet Kristovič (iz ptujskega okraja), katerega smo spoznali v kratki dobi kot izobraženega trdnega narodnjaka. — Mallner se je preselil v Pivolo pri Hočah, kjer pa je nagloma umrl dne 9. grudnia. Mallnerja se spominjajo gotovo tudi v Jesenicah na Kranjskem, kjer je bil svoj čas ravnatelj tovarne. Nekdaj je deloval zelo v nemškem zmislju, v zadnji dobi pa je živel v miru.

V Svičini nad Mariborom so ustanovili v nedeljo, dne 3. t. m. rajfajzenko za občine Svičina, Plač, Špičnik, Slatina, Sv. Jurij ob Pesnici in Gornja Kunigunda. Par tednov poprej je jela v svičinskem župnišču poslovati posojilnica kmetske zveze.

Iz Bohove pri Mariboru. Pri občinskih volitvah dne 12. grudnia 1908 se je izvolil sledeči občinski zastop: v prvem razredu: Janez Lebe, Janez Zel, Franc Strmšek in Franc Gselman; v drugem razredu: Franc Frangež, Alojzij Grašič, Franc Rečnik in Janez Šuc. Nekateri teh mož poznamo kot narodne in napredne in upamo, da bodo spravili v občinskem uradu slovenščino do veljave, dasi imajo zraven sebe precej štajercijancev v odboru.

Iz Studenc pri Mariboru. Nadučitelj Jager je bistra glava, ker je iztohtal izvrstno sredstvo, da se za- branijo slovenski razredi v Studencih. Svetoval je tako: Občina Studenci naj naprosi nemudoma „Südmarko“, da postavi šoli drugo nadstropje, pri tem pa se naj sklene pogodba, da se v tej šoli ne sme poučevati nikdar v slovenskem jeziku. Ideja res ni slaba, toda prepozno je prišla.

Iz Arveža. Okrajni zastop je odbil prošnjo, naj prispeva s kakim večjim zneskom za vzdrževanje „Südmarkine“ ljudske knjižnice.

Pomožni odbor za nesrečne Kalabreze in Sicilijance se je predvčeraj ustanovil v Ljubljani. Predsednik je župan Hribar, pristopili so tudi zmerni Nemci.

„Landwirt“, nepotrebno nemško glasilo kranjske kmet. družbe za Kočevanje začne izhajati v Ljubljani 15. januarja. — „Dolenjske Novice“ pričnejo izhajati kot tednik. Odgovorni urednik je kanonik dr. Žlogar.

Občinski svet ljubljanski je v svoji sobotni seji dovolil 1000 K za nesrečne Kalabreze in Sicilijance, sprejel protest proti temu, da se kranjski nemški ljudski svet vmešava v justične razmere in to z uspehom kakor se vidi pri spremembi obojga deželnega sodišča (glej naše poročilo). — Sprejela se je resolucija, v kateri se zahteva, da ministerstvo javnih del in notr. zadev občuje s slovenskimi obrt. zadrugami le slovenski. — Dovolil se družbi sv. Cirila in Metoda 1500 K podpore, „Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju“ 200 K, Slov. plan. društvu 1000 K, Zavodu sv. Nikolaja v Trstu 1000 K, Slov. filharmoniji 20.000 K in nemškemu filharm. društvu 400 K. Slednji z ozirom na to, da Kranjska hranilnica da edino pod tem pogojem Glasbeni Matici enako podporo.

Shod za slovensko vsenčlilšče prirede v Ljubljani akademiki vseh dijaških struj dne 10. t. m. v veliki dvorani „Uniona“.

Osebna vest. G. dr. V. Kukovec se je začasno iz rodbinskih in zdravstvenih oziror preselil iz Celja v Trst. Naslov: Via Felice Venezian 4, III. nadstr. — Vsi stranko zadevajoči dopisi naj se pošiljajo podpredsedniku stranke g. dr. A. Božiču v Celju ali tajniku Janku Lešničarju.

Izkušena babica K. Novak v Gaberju je edina v mestu in okolici, ki ima na svoji tabli slovenski napis: izkušena babica. Je tudi drugače vestna in spretna ter jo priporočamo slov. občinstvu.

Volitve v okolici in trgu Št. Jur ob Južni žel. Klerikalci se z vsemi silami pripravljajo, da bi dobili trg in okolico v svojo oblast. Naprednjaki, združite se in glejte, da vam ne bodo gospodarili kaki prenapeteži. Posnemajte vrle Ponkovičane in Drameljčane. Ako se postavite na noge, je zmaga vaša!

Preselil se je iz Vojnika v Hrastnik zdravnik g. dr. B. Žižek.

Občinske volitve v Dobrini pri Žetalah so se vršile častno za narodno stvar: izvoljeni so odločni narodni možje, za župana pa zaslužni dosedajni župan g. A. Peklič. Ptujski Strasschill se je mešal nekaj v volitve, pa je sramotno propadel. Več v dopisu.

Iz Šoštanja. V zaporu tukajšnje okr. sodnije se je včeraj zjutraj obesil za hlačni pas dobro znani hud nemškutar Štefan Möhl iz Družmirja. Bil je dalje časa v preiskovalnem zaporu, ker je bil obtožen več zažigov lastnih poslopij. Prej v Št. Vidu in slednjič v Družmirju, ko je spravil celo vas v nevarnost. Po dokončanem zaslišanju si ga je državni pravnik zaželel v Celje ter je bilo odrejeno, da ga zjutraj s prvim vlakom orožnik odpelje. Möhl kot prebrisan trgovec je uvidel, da ni druge pomoči in se je rajši ponoči obesil. Zjutraj ob 5. uri so ga našli mrtvega. Pred 3 tedni je skušal pobegniti, in le s silo ga je na cesti ujel sodni sluga ter ga s pomočjo kovača Druksa zopet spravil pod ključ. Kaj reče k temu g. dr. Trtnik? Morda je paušal za premog premal, da se je Möhl pustilo na sprehod, da ni zmrazil? Jednemu slovenskemu jetniku se je baje to že zgodilo.

Občni zbor „Učiteljsk. društva za celjski okraj“, ki se je vršil dne 6. t. m. v celjski deški okoliški šoli, je bil prav dobro posečen. — Društvo je imelo ob koncu minolega leta 1 častnega 87 rednih in 8 podpornih članov. Dohodkov je imelo društvo 344 K 21 v, izdatkov 206 K 20 v., tako da ostane prebitka za 1. 1909 — 137 K 01 vin. — Dosedanji predsednik društvu, ki je tisto nepretrgano vodil 12 let, nadučitelj Armin Gradišnik, je nadaljne načelstvo odločno odklonil. Zbor ga je imenoval ob tej priliki v znak zaslug, ki si jih je stekel za društvo, za svojega častnega člana. — Odbor za 1. 1909 pa se je sestavil tako-le: Ljudevit Černej, šolski vodja, Griže, predsednik; Franjo Brinar, nadučitelj, Gotovlje, njega namestnik; R. Wudler, učitelj, Griže, tajnik; Nika Kosi, učiteljica, Teharje, blagajničarka; Josip Žagar, učitelj, Celje, arhivar; Rajko Vrečar, učitelj, Žalec, pevovodja; Ernst Slanc, nadučitelj, Petrovče, in Josip Čulek, učitelj, Št. Jurij ob j. ž., odbornika. — Prihodnje zborovanje se vrši na svečnico t. l.

Za „narodni sklad“ je daroval g. dr. Makso Pregl v Vuzenici K 10. Prisrčna hvala! Somišljeniki posnemajte ga!

Mestna hranilnica v Brežicah je ustavila vsa posojila. Več o tem zanimivem dejstvu priobčimo prihodnjič. Zdi se nam, da brežiški hranilnici ne pomaga nič jadikovanje in psovanje „Šajerca“ in vahtarice, ker slovensko ljudstvo že predobro pozna svojo dolžnost.

Misjon imajo od 13.—20. januarja pri Št. Petru v Sav. dolini. Pridejo oo. jezuiti iz Ljubljane. V Št. Petru imajo namreč kmalu obč. volitve in treba je še nekaj volilcev njeti!

Pretep. Stepli so se v Lednikovi gostilni na Lopati. Posestnik Kos je dobil težko rano na glavi.

Klerikalci iščejo kandidatov za prihodnje deželnozborske volitve. Izvedeli smo iz popolnoma zanesljivega vira, da so se lotili celo mož, ki po svojem prepričanju stojijo prav daleč od njihove stranke; špekulirajo pač na to, da prirojena človeška častizelnost marsikoga zapelje in mu omogoči skok v vrste neustrašenih borilcev za klerikalne pravice. Le na ta način si moremo razlagati dejstvo, da se je iz Maribora ponudil mandat tudi županu napredne trboveljske občine in šol. ravnatelju Voduseku. Špekulacija se jim seveda ni obnesla; narobe, mož, ki se že dolga leta bori za izboljšanje šolstva v okraju, ki je izročen njegovemu nadzorstvu, mora čutiti ponudbo sovražnikov šole in učiteljstva kot prav brezobzirno razžaljenje.

Ljutomerska okrajna posojilnica je eden najstarejših denarnih zavodov, ki so pod revizijo celjske „Zadružne Zveze“. — A glej ga spaka! Po mlačnosti in nebriznosti ljutomerskih in okoliških naprednjakov je prišlo v minulem letu načelstvo in nadzorstvo te posojilnice v klerikalne roke. Ni se torej preveč čuditi, da se je v seji dne 1. avg. 1908. sklenil izstop iz „Zveze slov. posojilnic v Celju“ (!) in pristop pod revizijo klerikalne ljubljanske „Zadružne Zveze“. No, ta korak pa je bil malo prenačilen in nepremišljen, kar priča razsodba celjskega okrožnega sodišča na pritožbo ondotne „Zadružne zveze“. Omenjeni sklep načelstva in nadzorstva z dne 1. avg. je namreč razveljavljen. Do takih sklepov ima pravico občni zbor, ne pa samo načelstvo in nadzorstvo posojilnice, ki je to sklenilo povrh še o nepravem času in se malce zmotilo tudi z naslovom celjske „Zadružne zveze“. — Dasi se je tedaj prvi tak poskus ponesrečil, vendar se je vočigled neagilnosti ljuto-

merskih naprednjakov upravičeno bati, da nasprotniki drugič zmagajo.

— **Zmaga pristašev „Narodne stranke“.** Pri občinskih volitvah v Framu, lepi in narodni vasi pod Pohorjem, so zmagali slovenski naprednjaki sijajno v vseh treh razredih nad klerikalci in nemškutarji. Slava zavednim možem! Mi gremo naprej!

15 tisoč kron za plemstvo! Šoštanjski Hans Woschnagz bi rad dobil plemstvo. Mož se je peljal v Slovenjgradec in ponudil tam okr. glav. 15 tisoč kron kot fond za ustanovitev hiralnice v okraju, če dobi plemstvo. Pa so se njegovi tisočaki zavrnil in Hans v Slovenjgradec, Hans iz Slovenjgradca!

V Rihtarovcih pri Radgoni županuje nekaj let sem posilinemec Peter Kajdič. Kako izgleda njegovo uradovanje v blaženi nemščini, spričuje poselska knjiga Fr. L., katero je pred tremi tedni izdal in nam je slučajno prišla v roke: Pristojnost Rihtarovz; okr. glav.: Lutmerk; dežela: Štajrmerk; vera: Katolič; velikost: plajntik (dotičnik je namreč hrom); obrvi: blonk; lasje: groze; nos, usta, zobje itd.: gevont. Županstvo si je priboril s tem, da je na dan obč. volitve zaklal kravo in nastavl polovnjak vina ter pogostil svoje volilce z vinom in mesom. Naše oblasti so bile na to opozorjene, a se vkljub temu niso ganile. In zmagala je pijača in žilava govedina, seveda vse v večjo čast matere Germanije!

Radovedni smo, ali se bode tudi letos skušalo v tej občini na tak način voliti. Volitve se vršijo v kratkem in bomo o izidu poročali.

Gostovanje ljubljanskega gledališča v Gorici. Novoimenovani ravnatelj ljublj. slov. gledališča g. Govekar stoji na stališču, da ni ljubljansko gledališče namenjeno le Ljubljancem, marveč da naj služi idealnim smotrom celega slovenskega naroda. On povsod rad gostuje, kjer ga vabijo! Zato se je tudi takoj odzval vabilu „Narodne Prosvete“ v Gorici, kjer je ljubljansko gledališče gostovalo 3., 4. in 5. t. m. Dali so Meškovo „Matei“, „Veleturiste“ in „Vražjo misel“. Igrali so v „Trgovskem domu“ in dasi je dvorana večja, kot ljubljansko gledališče, je bila vendar pri dveh predstavah do zadnjega kotička polna. „Narodna Prosveta“ je z uspehom tako zadovoljna, da je zopet povabila ljubljansko gledališče za mesec marc.

Iz Ljutomera. Kje bode gnjezdil čuk? Dekan Jurkovič je odpovedal „Bralnemu društvu“ prostore v svoji vili. Moral je pač imeti zelo tehtne vzroke za to. Sedaj smo pa radovedni, kje bo gnjezdil in skovikal „čuk“?

Drobne mariborske novice. Ustreliti se je hotel v javnem stranišču v Melju 18letni pisar Samoch. Prepeljali so težko ranjenega v bolnišnico. — Zginil je prostak Sauer od 47. pešp. Najbrž je pobegnil.

Na Ljubnem v Savinjski dolini so zmagali pri občinskih volitvah dne 4. t. m. v vseh treh razredih sami prstni narodno katoliški možje. Vzlic temu, da se je župnik Dekort hudo pehal za odborniško mesto, je tokrat vendar propadel. Vedno bolj se tudi pri nas uresničuje hrvatska prislovica „Zora puca, bit' će dana“.

Dr. Povaleja, finančnega komisarja in bivšega kandidata, strastno napada „marburgerica“ radi neke kupčije posestva gospe Althaller v Kamnici. List mu očita, da je to žensko opeharil.

Zaradi poverjenja strankinih denarjev se je začela preiskava proti graškemu odvetniku dr. Neckermannu. Objednem je moral zapreti pisarno.

V Bazvanju pri Mariboru bo imel jutri, 9. jan., dež. poslanec Malik pri Paklu shod. Govoril bo o svojem delu v državnem zboru.

Potres v južni Italiji.

Poljedelski minister o položaju.

Turin, 7. jan. „Stampa“ objavlja razgovor svojega urednika s poljedelskim ministrom Bertolinijem, ki se je povrnil iz Mesine. Bertolini je rekel: Ko sem zapustil Mesino, je bil položaj tam sorazmerno boljši. Obsedno stanje se je moralo razglasiti, da se ne bi ovirala uprava in se ne motil javni red. Rešilno delovanje je končano. Pod razvalinami ni najbrž nikogar več živega. Mesina je popolnoma uničena; jedino le jedna hiša je ostala, ki je bila sezidana po pravilih znanosti in samo z enim nadstropjem. Mesina se bo mogla zopet sezidati le če se bo strogo držalo na predpise. V Reggio so pogoji boljši. Jeden del mesta je nepoškodovan. Hiše so bile večinoma nizke. Reggio se bo dalo mnogo lažje zopet sezidati. Toda zelo mnogo težko bodo prizadevali kraji na obrežju in v gorovju Kalabrije. Vlada je predložila izborni načrt. General Mazza ima na ima na razpolago nad 10.000 mož in mnogo ladij. Zasebna last je rešena. Vlada namerava postaviti jako mnogo lesenih kolib za one, ki hočejo ostati v domovini. Minister je konečno izjavil, da so nekatere kritike vojaštva in mornarice popolnoma neosnovane. Vojaštvo in mornarica dajeta dokaze samozatajevanja, človekoljubja in žrtvovanja. Ravno tako so vredni občudovanja poveljniki posameznih ladij.

Pomožna akcija.

Rim, 7. jan. Kralj je razun onih 200.000 lir, ki jih je že bil za nesrečnike podaril, še dal en milijon lir na razpolago in sicer po 500.000 lir italijanskemu Rdečemu križu in narodnemu odboru.

Liberi, 7. jan. Tukaj se je sestavil odbor, ki bo med severočeškimi obrtniki in trgovci pobiral prispevke za kraje v južni Italiji, ki jih je potres uničil.

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za Ljutomerški okraj ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 14. januarja po 10. uri popoldne v Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru. V slučaju slabega vremena se občni zbor preloži.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Zasedanje kranjskega dež. zbora.

Ljubljana, 8. jan. Sejo je otvoril ob pol 11. uri popoldne deželni glavar Šuklje. Ko se je prikazal baron Schwarz, so zadoneli v vrstah slovenskih narodno-naprednih poslancev žvižgi in burni klic: abzug Schwarz! Kasinoritter! Leutnant Mayer! Napr. posl. dr. Oražen je hitel k Schwarzu in mu kazal krvavo manšeto od 20. septembra. Med dr. Oražna in Schwarza se je postavil dr. Šusteršič in — branil Schwarza! Med ponovnim žvižganjem in krikom je poročal dež. glavar Šuklje o sprejemu kranj. dež. odbora pri cesarju. Cesar je med drugim priporočal kranjskim Slovincem strpnost. (Klic med nar. napr. poslanci: Zakaj pa nemški Štajerci niso poznali strpnosti?) Nato so se odstranili narodno-napredni poslanci iz dvorane. Baron Schwarz je govoril slovenski klerikalcem in Nemcem.

Pri dopolnilnih volitvah v deželni odbor je bil izvoljen s klerikalnimi in nemškimi glasovi na mesto dr. Šusteršiča dr. Pegan (namestnik Mandelj), iz splošne skupine pa prof. Jarc (namestnik Ravnikar). Napr. poslanci so se po volitvah vrnili. Vloženih je 15 nujnih predlogov, med njimi predlog za slovensko vsenčilišče, o aneksiji Bosne, glede spremembe obč. volilnega reda in dr. Šuklje je naznanil, v katerem redu se bo obravnavalo o nujnih predlogih in naznanil, da se seja nadaljuje ob 4 uri pop. Pred sklepom še vpraša narodno-napr. poslanec Triller, kako se zлага s častjo deželnega zbora, da je Schwarz namestil polno žandarjev v Tonhalle, realki in drugih poslopih. Na galeriji se je na to dvignil neznanški krič, pfuj in abzugklici na Schwarza. Klicalo se je: „Ven ga vrzite,“ in „naj gre med svoje žandarje, tam je varen“. Dr. Šusteršič je na to grozil galeriji, da jo bo dal sprazniti. V odgovor so mu doneli ironični klici: „Ljudstvo, ljudstvo“.

Schwarz in zaplemba „Narodnega Dnevnika“.

Ljubljana, 8. jan. Popoldan se bo stavilo v deželnem zboru vprašanje, je li res, da je naročil Schwarz zaplemba „Narodnega Dnevnika“ vsled ostre kritike kranjskega nemškutarskega režima?

Preosnova ministerstva.

Dunaj, 8. jan. Za danes je nameravana seja ministerskega sveta, v kateri se baje sklene preosnova kabineta. Pokličejo se v ministerstvo posamezni parlamentarci, ne da bi se vezale s tem njih stranke.

Državni zbor.

Dunaj, 8. jan. Prva seja poslanske zbornice bi se imela vršiti 26. t. m.

Tržne cene.

7. januarja.

Kava: Santos Good Average za marc 31'25, za maj 30'75, za september 25'75, za december 29'50. Tendence stalna.

Produktni trg: Pariz: moka za tekoči mesec 29'20, moka za prihodnji mesec 29'45, moka za januar — april 30'20, moka za marc — junij 30'60, pšenica za tekoči mesec 22'45, pšenica za prihodnji mesec 22'70, pšenica za januar — april 23'40, pšenica za marc — junij 23'60, žito za tekoči mesec 16'—, žito za prihodnji mesec 16'25, žito za januar — april 16'75, žito za marc — junij 16'75.

Sladkor: Praga: surovi sladkor prompt K 22'70, za oktober — december K 22'05. Tendence mirna.

Produktni trg. Budimpešta. Pšenica za april K 12'67 pšenica za oktober K 10'87, žito za april K 10'10, žito za oktober K 9'09, oves za april K 8'63, oves za oktober K —, turšica za maj K 7'24, ogrščica za avgust K 13'90. Promet 10.000 met. st.

Budimpešta, 7. jan. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 120 do 122 vin, mlade, srednje 122 do 123 vin., mlade, lahke 122 do 123 vin.; zaloga 23.288 kom.

Svinjska mast 133'—, namizna slanina 107'—.

Gradec, 7. jan.: Pšenica (76 kg) K 13'— do 13'10, (78 kg) K 13'25 do 13'40; rž (72 kg) K 10'90 do 11'— (73—74 kg) 11'20 do 11'30; pšenica letošnja K 8'10 do 8'40; oves K 9'60 do 9'90 nezadacano.

Iz sodne dvorane.

Iz različnih poučljivih izgrediv znaol kand. prof. Viktor Bechine je položil dne 2. t. m. pred okrajnim sodiščem v Celju razodetno prisego, t. j. prisego, da nima niti toliko lastnega, da bi zamogel plačati svoje dolgove.

Ta mož, ki se odlikuje po večnih napadih na Slovence, je že pred tremi leti ponoči napadel na ulici gosp. not. kand. Milana Detička, vsled česar je bil pred okrajnim sodiščem obsojen v denarno globo in v plačilo kazenskih stroškov. Ker pa teh še dosedaj ni plačal, je moral priseči, da kot profsorski kandidat res ne premore niti toliko, da bi plačal dotične kronice. Bechine je pod prisego izpovedal, da živi od miloščine. Sicer pa on ni edini tak nemški „akademik“. Notarski kandidat Balogh je bil pred dvema letoma kaznovan, ker je napadel pred kavarno „Merkur“ nekega trgovca in dotičnih kazenskih stroškov še do danes ni mogel plačati, tako da bode v kratkem moral tudi on prisegati, da ne razpolaga s tistimi borimi kronicami. Radovedni smo, kaj poreče k temu notarska zbornica? Tretji tak junak je znani mestni mitničar Benesch. Ta je 20. septembra 1908, ko je opravljal službo, nesramno žalil Slovence, ko so prišli iz Savinske doline, in je bil radi tega obsojen na denarno globo 40 K, vključ temu, da je bilo sodišču znano, da je že položil razodetno prisego. Tako „nobel“ so ti pični reprezentanti celjskega nemštva! Lieb Vaterland, magst ruhig sein!

Tatvina. Delavcu Dergancu iz Westnove tovarne je ukradel nekdo na Starega leta zvečer v gostilni pri „zelenem travniku“ na Zavodni še popolnoma dobro ohranjeno suknjo. Tat-

vine sumljiv je bil brezposelni, že večkrat kaznovani delavec Janez Faktor. C. kr. orožništvo ga je cel čas zasledovalo in včeraj zjutraj se je posrečilo ptička ujeti in zapreti. Na stražnici v Gaberju je sicer tatvino tajil in trdil, da je prejel suknjo v zastavo od nekega Petra v Celju za 80 vin. Ta znesek mu je Peter že vrnil in dobil suknjo nazaj. Ker pa je cela zadeva še vedno dvomljiva, se je oddalo Faktorja sodnji v Celju.

Iz sodne dvorane, Dne 29. listopada je igral g. Franc Sitar, tajnik Savinske posojilnice v Žalcu, v gostilni g. Jame biljard. Hmelski prekupec Adolf Köhler se je v igro vtikal, vsled česar ga je g. Sitar zavrnil. To pa je tega tako razkačilo, da je g. Sitarja v gostilni opsoval z besedami: Sie Lecker, Sie verstehen nur die Kultur von Laidach. Sie sind mir zu jung, zu dumm. Sie haben keine Bildung gelernt! G. Sitar je vložil takoj obtožbo, Köhler pa jo je medtem hitro popihal na Češko ker je mislil na ta način niti. Vendar so ga kmalu iztaknili in pri razpravi dne 30. grudnia 1908. je moral prositi za odpusčenje in ima plačati za Nar. sklad K 25 in za dijaško kuhinjo K 25 ter stroške Kaz. postopanja, Kdo je pri vsej tej zadevi postopal „Kulturno“ ali korajžni nemškonacionalni žid ali g. Sitar tega nam ni treba pretresovati. Ko pride Köhler prihodnje leto zopet v Žalec, pa zna gledati, v kateri slovenski hiši najde stanovanje!

Ivan Bonač, Ljubljana

Velika zaloga papirja in pisalnih potrebščin na debelo in drobno.

Največja jugoavstrijska kartonažna tovarna. Knjigoveznica.

Točna postrežba in nizke cene. Oferti in ceniki so na razpolago.

20 5-5

Ustanovljena leta 1835.

Franc Ksav. Souvan, Ljubljana.

Bogata zaloga manufakturnega blaga.

Cene brez konkurence! Na debelo! 8 15-5 Na debelo!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Slovenski trgovci pozor!

Naročujte svoje blago pri skoz in skoz slov. tvrdki

„Merkur“ J. Ulčakar in dr.

Trst, ulica Torre Bianca 9.

Zaloga kave, riža in družega kolonijalnega blaga. Na debelo!

Nakup in prodaja domačih pridelkov.

3 10-5

